

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

2011. gada ziņojums

Saturs

Priekšsēdētāja priekšvārds	3
Izpilddirektores priekšvārds	6
EVTI uzdevums un mērķi	8
EVTI pārvaldība	8
EVTI mērķi	10
Viens gads EVTI darbībā – temati, uzdevumi un sasniegumi	13

Priekšsēdētāja priekšvārds

Esmu gandarīts iepazīstināt ar Eiropas Vērstpapīru un tirgu iestādes (EVTI) ziņojumu par 2011. gadu — mūsu darbības pirmo gadu.

Pirmais gads ir bijis notikumiem ļoti bagāts laikposms gan mums, gan Eiropas Uzraudzības iestādei (EUI), gan Eiropas finanšu tirgiem. Kad EVTI 2011. gada 1. janvārī uzņēmās pienākumu regulēt Eiropas vērstpapīru tirgus, tie vēl bija nestabili, un vēlāk, gada gaitā strauji samazinoties Eiropas tirgu vērtībai, to stāvoklis pasliktinājās vēl vairāk.

Tomēr, neraugoties uz Eiropas finanšu tirgu stāvokli, uzdevums, kas uzticēts EVTI, bija skaidrs, un es uzskatu, ka esam attaisnojuši Eiropas Savienības (ES) izvirzītās cerības. Tas tika sasniegts, veicot tirgu uzraudzību ES mērogā, cieši sadarbojoties ar valstu kompetentajām iestādēm (VKI) un nodibinot ciešu koordināciju ar radniecīgajām iestādēm — Eiropas Banku iestādi (EBI), Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (EAAPI) un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (ESRK), lai identificētu riska palielināšanos. EVTI arī rīkojās, lai īstenotu dažādos jauno finanšu tirgu tiesību aktu elementus, kas paredzēti finanšu tirgu regulējuma un uzraudzības nepilnību novēršanai, kuras kļuva īpaši pamanāmas finanšu krīzes iespaidā.

Uzsākot ilgstošu tiesību aktu izmaiņu un to īstenošanas procesu, EVTI kopā ar pārējām jaunajām Eiropas struktūrām un uzraudzības iestādēm valstu līmenī piešķīra fizisku veidolu Eiropas visaptverošajiem pasākumiem reaģēšanai uz finanšu krīzi. Es personīgi uzskatu EVTI izveidi par sākumu jaunai ērai mūsu darbībā, kurā mēs aizsargājam ieguldītājus un nodrošinām pienācīgi darbojošos un stabilu tirgu pastāvēšanu visā Eiropas Savienībā. Pozitīvās atsauksmes un atbalsts, ko esmu saņēmis pēdējo 12 mēnešu laikā kā EVTI vadītājs, nostiprina manu pārliecību, ka esam uz pareizā ceļa, lai sasniegtu šos mērķus.

EVTI, veicot savus tiesību aktu izstrādes un koordinācijas pienākumus, ir vienīgā EUI, kas pašlaik īsteno tirgu dalībnieku tiešu uzraudzību. Tas tiek darīts izšķirīgi svarīgajā kredītreitingu aģentūru (KA) uzraudzības jomā, kura līdz šim netika reglamentēta. Kopš 2011. gada jūlija EVTI ir vienīgā KA uzraudzības iestāde ES, un visām KA, kas vēlas īstenot uzņēmējdarbību ES, ir jāpiesakās EVTI reģistrācijai. EVTI 2011. gadā reģistrēja kopumā 16 KA, starp kurām bija ne tikai galvenie tirgus dalībnieki, piemēram, *Fitch*, *Moody's* un *Standard & Poor's*, bet arī daudzi citi kredītreitingu pakalpojumu sniedzēji, kas darbojas ES. KA uzraudzība Eiropas mērogā ir nozīmīgs sasniegums un arī priekšnosacījums stabilākam kredītreitingu procesam, kas var veicināt tirgu darbības uzlabošanos. Lai nodrošinātu, ka

kreditreitingu aģentūras pastāvīgi ievēro jaunus noteikumus par pārredzamību, neatkarību un iekšējo pārvaldību, EVTI 2011. gada decembrī arī uzņēmās veikt pirmās pārbaudes uz vietas, un, lai arī tas ir tikai pirmais posms KA uzraudzības režīma īstenošanā, šādas pārbaudes kļūs par mūsu uzraudzības darba regulāru iezīmi šajā tirgus nozarē.

Lai gan KA bija svarīga joma, kurai EVTI pievērsās savas darbības pirmajā gadā, šī joma tomēr bija tikai daļa no plašākām darbībām, kas tika veiktas gada gaitā. Dažas no nozīmīgākajām darbībām bija tādu jautājumu risināšana kā ierosinātās ētikas normas uzņēmumiem, kas iesaistās ļoti biežos tirdzniecības darījumos (*High-Frequency Trading, HFT*) un strukturētu ieguldījumu fondu vai biržā tirgotu fondu (*Exchange-Traded-Funds, ETF*) pārdošanā, kā arī politikas darbs saistībā ar jaunajiem ES noteikumiem, kuru izstrādē EVTI jāsniiedz konsultācijas vai jānodrošina tehniski standarti. Reizēm patiešām šķita, ka mēs arī reglamentējam akronīmus, ko lieto attiecībā uz tiesību aktiem vērstpapīru jomā, piemēram, tādus pavārdus kā *MiFID II*, *EMIR*, *PVKIU*, *AIFMD* un *CRA III*.

Es uzskatu, ka 2011. gadā EVTI ir veiksmīgi apliecinājusi savu kompetenci attiecībā uz vienu no mūsu pamatmērķiem, proti, uzņemties aktīvu dalību ES ieguldītāju aizsardzības uzlabošanā, īstenojot vairākas darbības, kuru mērķis ir veicināt stabilus un noturīgus tirgus, kuros ieguldītājiem ir pieejama informācija, kas vajadzīga, lai varētu pieņemt pārdomātus ieguldījumu lēmumus. Pašreizējos tirgus apstākļos individuālie ieguldītāji aizvien vēlas gūt maksimāli augstu peļņu un tāpēc iesaistās maz pārzinātās jomās. Reaģējot uz vienas šādu produktu grupas pieaugošo popularitāti, EVTI izdeva pirmo ES mēroga brīdinājumu ieguldītājiem par risku, kas saistīts ar ieguldīšanu ārvalstu valūtas produktos.

Individuālie ieguldītāji nav vienīgie, kam nepieciešama aizsardzība, tāpēc, kad pagājušajā rudenī radās bažas par baumu un īsās pozīcijas pārdošanas iespējamo ietekmi, EVTI izdevās veiksmīgi koordinēt un saskaņot neto īso pozīciju aizliegumu finanšu iestādēs vairākos Eiropas tirgos. Turklāt EVTI sniedza paziņojumus par grāmatvedības noteikumu pareizu piemērošanu, veicot darbības ar valsts parādu. Es arī vēlos izmantot šo iespēju personīgi pateikties visiem, kuri snieguši ieguldījumu, lai 2011. gads būtu EVTI veiksmīgs gads. Es saku paldies saviem kolēģiem no ES valstu iestādēm, kuri kā Uzraudzības padomes locekļi ir virzījuši EVTI darbu šajos grūtajos laikos. Savukārt saviem Valdes kolēģiem man jāpateicas par viņu rūpību un centību, pievērsoties iestādes vadīšanas darbam, tostarp sagatavojot daudzgadu darba programmu un plānojot budžetu un personāla resursus.

Visbeidzot, vēlos izteikt pateicību visiem EVTI darbiniekiem par viņu apņēmību iepriekšējā gada laikā un organizācijas vārdā veiktā darba kvalitāti, īstenojot EVTI mērķus, proti, uzlabot ieguldījumu aizsardzību un nostiprināt stabilus un pienācīgi darbojošos finanšu tirgus ES.

Es ar lielu prieku arī nākotnē vadīšu savu apņēmīgo eiropiešu darba kolektīvu, kurš pastāvīgi attīstās.

Steven Maijoor

Priekšsēdētājs

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

Izpilddirektores priekšvārds

Pagājušajā gadā tika izveidota jauna iestāde, proti, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde. Kā izpilddirektore esmu lepna, ka varu ziņot par šo EVTI darbības pirmo svarīgo gadu.

Jaunas Eiropas iestādes izveide var būt sarežģīta jebkuros apstākļos, taču EVTI tika izveidota, kad Eiropas finanšu tirgos bija sarežģīts posms un pēc finanšu krīzes ievērojami palielinājās likumdošanas iniciatīvu skaits. Turklāt laikposms no galīgā lēmuma izveidot EVTI un tai radniecīgās Eiropas uzraudzības iestādes, kas tika pieņemts 2010. gada septembrī, līdz faktiskās darbības pirmajai dienai 2011. gada 1. janvārī bija ļoti īss.

Pirmajos mēnešos notika jaunās iestādes darbības un procedūru pamatprincipu izstrāde un ieviešana praksē, tostarp izstrādātas lēmumu pieņemšanas procedūras, veikta vadītāja un izpilddirektora atlase, kā arī uzsāktas sākotnējās finanšu un personāla resursu procedūras. Papildus šo agrīno administratīvo problēmu risināšanai EVTI arī pārcēla mītni Sēnas otrā krastā, tagad tā atrodas Parīzes 7. apgabalā.

Pirmajā darbības gadā EVTI guva panākumus virzībā uz daudzu jauno mērķu sasniegšanu. Galvenais uzdevums bija visā pārejas periodā saglabāt augstu darbības efektivitātes līmeni, lai tiktu sasniegti vērienīgajā darba programmā noteiktie svarīgie mērķi — izstrādāt rīcībpolitiku un sākt KA tiešu uzraudzību, kā arī uzlabot ieguldītāju aizsardzību, finanšu stabilitāti un uzraudzības konverģences darbības.

Darbības struktūras ziņā EVTI 2011. gada sākumā no *CESR* (Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejas) pārņēma 35 darbiniekus, bet līdz gada beigām darbā pieņemto darbinieku skaits bija sasniedzis 60, aptverot visas organizācijas jomas. Jaunā vadītāja un mana kā izpilddirektores ierašanās 2011. gada pavasarī/vasarā veicināja iekšējās organizācijas pārstrukturēšanu, kā rezultātā tika izveidotas vairākas jaunas nodaļas un struktūrvienības, lai veiktu EVTI dažādos juridiskos pienākumus. Jaunās struktūras atbalstam bija jāizraugās darbinieki vairākiem svarīgiem amatiem, un pēc ilga un rūpīga atlases procesa jauno darbības jomu vadīšanai tika izvēlēti augsti kvalificēti un iesaistīti kandidāti ar pieredzi pārvaldībā, starptautiskās organizācijās, reglamentējošās struktūrās un privātajā sektorā. Tādējādi, sākot no rudens, pastāv noturīga pārvaldības struktūra, kas vairo organizācijas spēju veikt tās pienākumus.

EVTI kā ES aģentūrai ir jānodrošina, ka tās finanšu, iepirkuma un citas administratīvās procedūras atbilst ES tiesību aktos paredzētajiem stingrajiem noteikumiem. Organizācija veiksmīgi ieviesa ES grāmatvedības sistēmu (ABAC) un reorganizēja pastāvošās procedūras, lai nodrošinātu atbilstību jaunajiem noteikumiem. EVTI pirmais 2011. gada pārskats, kas iekļauts šā ziņojuma B pielikumā, liecina, ka 2011. gadā mūsu izdevumi bija par 20 % mazāki nekā budžetā paredzētie – jaunas ES iestādes darbības pirmajā gadā tas ir labs rādītājs. Viena no jomām, kurās mūsu darbība atpalika no grafika, bija IT, jo, lielai likumdošanas darba kārtības daļai aizkavējoties, 2011. gadā varēja uzsākt mazāk projektu, nekā sākotnēji plānots.

Es vēlos pievienoties *Steven Maijoor* un pateikties visiem EVTI darbiniekiem par viņu smago darbu, aizrautību un lielo ieguldījumu, ko viņi snieguši individuāli un visi kopā, lai EVTI pirmais gads būtu veiksmīgs. Jo īpaši vēlos pateikties tiem, kuri ir tik smagi strādājuši pārejas posmā, lai izveidotu jauno organizāciju, un ir redzējuši, kā tā attīstās 2011. gada gaitā. Īpašs paldies *Carlo Comporti*, kas beidza strādāt EVTI 2011. gada beigās, bet viņa ieguldījums organizācijas izveidē ir ļoti nozīmīgs.

Verena Ross

Izpilddirektore

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

EVTI uzdevums un mērķi

EVTI misija ir uzlabot ieguldītāju aizsardzību un veicināt stabilus un pienācīgi darbojošos finanšu tirgus Eiropas Savienībā (ES). EVTI kā neatkarīga organizācija īsteno šo mērķi, izstrādājot vienotu noteikumu kopumu attiecībā uz ES finanšu tirgiem un nodrošinot tā konsekventu piemērošanu visā ES. EVTI sniedz ieguldījumu tādu finanšu pakalpojumu uzņēmumu regulēšanā, kuri darbojas Eiropas mērogā, vai nu īstenojot tiešu uzraudzību vai arī aktīvi koordinējot valstu uzraudzības pasākumus.

EVTI organizatoriskās iezīmes

EVTI un to, kā tā īsteno savu misiju un mērķus, raksturo šādas sešas iezīmes:

- **eiropeskums** — veicot savus izdevumus, EVTI rīkojas ES interesēs. Organizācija atspoguļo ES daudzveidību;
- **neatkarība** — EVTI ir neatkarīga no ES iestādēm, valstu iestādēm un finanšu tirgu dalībniekiem;
- **sadarbība** — EVTI kopā ar valstu iestādēm veido ES finanšu tirgu uzraudzības iestāžu tīklu. Tā sadarbojas ar visām attiecīgajām Eiropas struktūrām, tostarp Eiropas Banku iestādi (EBI), Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (EAAPI) un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (ESRK), un ar reglamentētājiem ārpus ES;
- **atbildība** — EVTI lēmumu pieņemšana notiek pārredzami, pret ieinteresētajām personām attiecoties atklāti un pretimnākoši. Organizācija atskaitās Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Eiropas Komisijai un plašākai sabiedrībai;
- **profesionalitāte** — EVTI tiecas uz profesionālu izcilību, nodarbinot augsti kvalificētus darbiniekus ar vispusīgu tehnisko kompetenci, zināšanām un pieredzi finanšu tirgos un ievērojot pamatotu praksi un procedūras; un
- **efektivitāte** — EVTI izmanto resursus efektīvi, lai maksimāli palielinātu savu ietekmi ieguldītāju aizsardzības un tirgu stabilitātes un pienācīgas darbības veicināšanā ES.

EVTI pārvaldība

EVTI pārvaldību īsteno divas lielākās lēmumu pieņemšanas struktūras — Uzraudzības padome un Valde. EVTI pilna laika priekšsēdētājs ir *Steven Maijoor*, savukārt tās izpilddirektore ir *Verena Ross*. Priekšsēdētāja un izpilddirektores darbavieta ir EVTI mītnē Parīzē, un viņu amata pilnvaru termiņš ir pieci gadi, ko var vienreiz pagarināt. Priekšsēdētājs

ir atbildīgs par Uzraudzības padomes darba sagatavošanu un vada Uzraudzības padomes un Valdes sanāksmes. Arī EVTI ārējā pārstāvība ir priekšsēdētāja pienākums.

Izpilddirektore ir atbildīga par iestādes ikdienas darbības pārvaldību, tostarp par personāla lietām, gada darba programmas izstrādi un īstenošanu, iestādes provizoriskā budžeta projekta izstrādi un Valdes darba sagatavošanu.

EVTI Uzraudzības padome

Uzraudzības padomē darbojas 27 valstu iestāžu vadītāji un novērotāji no Eiropas Komisijas, EBI, EAAPI un ESRK. Turklāt pastāvīgo novērotāju statusā tika uzaicināta Norvēģija, Īslande un Lihtenšteina¹. Padome virza EVTI darbu, un tā ir atbildīga par lēmumu pieņemšanu saistībā ar EVTI atzinumiem, pamatnostādņēm un ieteikumiem, lēmumiem, kā arī par tehnisko standartu izdošanu un ES iestāžu konsultēšanu.

Padomes locekļu saraksts un sanāksmju kopsavilkumi ir pieejami EVTI tīmekļa vietnē www.esma.europa.eu/bos

EVTI Valde

Valdē ir seši locekļi, ko izraugās Uzraudzības padomes locekļi no Uzraudzības padomes locekļu vidus. EVTI priekšsēdētājs *Steven Maijoor* ir arī Valdes priekšsēdētājs un loceklis. Izpilddirektore un Eiropas Komisijas (EK) pārstāvis piedalās Valdes sanāksmēs kā dalībnieki bez balsstiesībām (tomēr EK ir balsstiesības budžeta jautājumos).

Valdes galvenais uzdevums ir pievērsties EVTI pārvaldības aspektiem, piemēram, daudzgadu darba programmas izstrādei un budžeta un personāla resursu plānošanai.

Valdes locekļu saraksts un sanāksmju kopsavilkumi ir pieejami EVTI tīmekļa vietnē www.esma.europa.eu/mb

EVTI Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupa

Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupa tika izveidota atbilstoši EVTI dibināšanas regulai, lai veicinātu apspriešanos ar ieinteresētajām personām jomās, kas saistītas ar EVTI uzdevumiem. EVTI ar šo grupu ir jāapspriež pamatnostādņu un tehnisko

---

¹ Lihtenšteinas Finanšu tirgu iestāde (*FMA*) iesniedza EVTI pieteikumu pēc tam, kad Lihtenšteinas parlaments bija pieņēmis likumu, ar ko groza Finanšu tirgu iestāžu likumu (*FMAA*), kurš stājās spēkā 2011. gada 1. janvārī. *FMAA* ir tiesiskais regulējums sadarbībai un informācijai apmaiņai starp *FMA* un tās ārvalstu partneriem. Ar *FMAA* tika ievērojami mainīti palīdzības mehānismi, ko *FMA* var piedāvāt, lai izpildītu starptautiskos standartus uzraudzības koordinēšanas un informācijas apmaiņas jomā, piemēram, EVTI/EVTI daudzpusējais saprašanās memorands un ES tiesību akti.

standartu projekti. Grupas 30 locekļu pirmā sēde notika 2011. gada jūlijā; EVTI viņus ir iecēlusi uz divarpus gadu termiņu pēc atklāta pretendenta konkursa. Viņi dažādi pārstāv finanšu tirgu dalībniekus un to darbiniekus, patērētājus un citus finanšu pakalpojumu mazumtirdzniecības lietotājus, kā arī mazos un vidējos uzņēmumus.

Šī grupa 2011. gadā ievēlēja priekšsēdētāju — patērētāju pārstāvi *Guillaume Prache*. Viņu atbalsta vietnieki — finanšu pakalpojumu lietotāju pārstāvis *Peter de Proft* un finanšu tirgu dalībnieku pārstāve *Judith Hardt*. Grupa 2011. gadā organizēja trīs plenārsēdes, un tās sēžu kopsavilkumi ir pieejami tīmekļa vietnē www.esma.europa.eu/smsg

EVTI mērķi

Eiropas Savienības (ES) finanšu tirgu un ekonomikas izaugsmes, integritātes un efektivitātes nodrošināšanā galvenā nozīme ir pārdomātam un efektīvam vērtspapīru tirgu regulējumam. Efektīvs regulējums ir ļoti svarīgs faktors tirgu dalībnieku savstarpējās uzticēšanās radīšanā un saglabāšanā. Šo nosacījumu veicināšanai kā neatkarīga iestāde tika izveidota EVTI, lai uzlabotu uzraudzības noteikumu un prakses saskaņošanu.

Lai nodrošinātu saskaņotus noteikumus un to īstenošanu visā Savienībā, EVTI darbojas kā standartu noteicēja attiecībā uz tiesību aktiem vērtspapīru jomā un sniedz tehniskas konsultācijas, ja to pilnvaro Komisija. Tai ir arī svarīga loma, proti, tieši uzraudzīt finanšu iestādes, kas darbojas visas Eiropas mērogā, piemēram, kredītreitingu aģentūras pašlaik vai darījumu reģistrus nākotnē.

EVTI gada ziņojums ir svarīgs instruments, lai nodrošinātu atbildību attiecībā uz iestādes panākumiem izvirzīto mērķu sasniegšanā un gada darba programmas īstenošanā. Lai veicinātu izpratni par EVTI lomu, iestāde ir izvirzījusi sešus mērķus, ko tā tiecas īstenot.

Uzraudzība

EVTI tiešās uzraudzības pilnvaras pašlaik ir vērstas uz vienu finanšu tirgu dalībnieku grupu, proti, kredītreitingu aģentūrām. Kopš 2011. gada 1. jūlija EVTI atbild par KA reģistrāciju un uzraudzību Eiropas Savienībā. Turklāt jaunie ES tiesību akti papildina EVTI darbības jomu ar jaunām pilnvarām nākotnē tieši uzraudzīt darījumu reģistrus.

Uzraugot finanšu tirgu dalībniekus, kas darbojas visas Eiropas mērogā un kam var būt ietekme uz ES finanšu tirgu integritāti, EVTI sniedz ieguldījumu stabili un drošu finanšu tirgu veicināšanā, tādējādi atbalstot ieguldītāju aizsardzību.

Vienots noteikumu kopums

EVTI kā standartu noteicēja darbojas, lai noteiktu saskaņotus reglamentējošus tehniskos standartus (RTS) dažādās vērtspapīru regulējuma jomās. Izstrādājot minētos standartus, EVTI sniedz ieguldījumu tāda vienota ES noteikumu kopuma izstrādē, kas ir piemērojams visiem tirgus dalībniekiem un rada vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā Eiropā. Vienots noteikumu kopums uzlabos valstu īstenotās uzraudzības kvalitāti un konsekveni, nodrošinās uzlabotu un pastāvīgu ieguldītāju aizsardzību visā Savienībā un nostiprinās pārrobežu grupu uzraudzību.

Konverģence

EVTI tika izveidota, lai veicinātu uzraudzības konverģenci, tādējādi mazinot regulējuma arbitrāžu, ko rada uzraudzības prakses atšķirības, jo tās var graut ne vien tirgu integritāti, efektivitāti un pienācīgu darbību, bet galu galā arī finanšu stabilitāti.

Lai veicinātu taisnīgu un līdzsvarotu uzraudzības praksi, EVTI veic esošo ES tiesību aktu salīdzinošu izvērtēšanu vērtspapīru regulējuma jomā. Turklāt EVTI rīcībā ir vairāki instrumenti regulējuma konverģences nodrošināšanai, starp kuriem ir atzinumu sniegšana un — kā galējais risinājums — Savienības tiesību aktu pārkāpumu procedūra.

Iestādes mērķis ir izmantot konverģences veicināšanas darbu arī, lai virzītu tās darbības citās darba programmas jomās, tostarp lai uzlabotu vienoto noteikumu kopumu, izdodot pamatnostādnes un ieteikumus jomās, kurās pastāv piemērošanas atšķirības, un konsultējot Komisiju par jomām, kurās uzraudzības prakses pielāgošanai varētu būt nepieciešams pārskatīt tiesību aktus.

Ieguldītāju aizsardzība

Ar regulu par EVTI izveidi iestādei tika uzticēts galvenais uzdevums veicināt pārredzamību, vienkāršību un taisnīgumu vērtspapīru tirgos finanšu produktu vai pakalpojumu patērētāju interesēs. Lai nodrošinātu, ka ieguldītājiem tiek piemērots vienāds aizsardzības līmenis neatkarīgi no tirdzniecības vietas vai pārdodamā produkta, EVTI vāc un analizē informāciju un ziņo par patēriņa tendencēm, vienlaikus veicinot finanšu lietpratības un izglītības iniciatīvas, kā arī sniedzot ieguldījumu vienotu noteikumu par datu nodošanu atklātībai uzlabošanā.

Ir svarīgi, lai EVTI uzraudzītu jaunas un esošās finanšu darbības, jo tādējādi tā varēs novērtēt, vai ir jāpieņem pamatnostādnes un ieteikumi, lai veicinātu drošus un stabilus vērtspapīru tirgus, tādējādi nodrošinot labāku ieguldītāju aizsardzību visā Savienībā.

Ja EVTI identificēs produktus, kas varētu būtiski apdraudēt ieguldītājus, tā apsvērs iespēju izdot brīdinājumus. Ja stāsies spēkā pašreizējie tiesību aktu priekšlikumi, EVTI kā galīgo risinājumu var izvēlēties uz laiku aizliegt konkrētus produktus. EVTI darbs šajā jomā būs vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka finansiālā informācija, ko tirgu dalībnieki sniedz ieguldītājiem, ir skaidra, saprotama un atbilst esošajiem noteikumiem.

Finanšu stabilitāte

Lai EVTI varētu veicināt ES vērtspapīru tirgu finanšu stabilitātes aizsardzību, ir svarīgi, lai tā nepārtraukti analizētu tendences un jau agrīnā posmā identificētu iespējamo risku un trūkumus mikrouzraudzības, pārrobežu un nozaru līmenī. Lai to sasniegtu, EVTI veiks Eiropas vērtspapīru tirgu ekonomisko analīzi un prognozēs iespējamo tirgus norišu ietekmi.

EVTI regulāri un, ja nepieciešams, uz *ad hoc* pamata informēs pārējās Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā iekļautās iestādes, pārējās EUI un ESRK par saviem secinājumiem. Lai varētu identificēt tādu iespējamo makrorisku rašanos, kas apdraud ekonomiku kopumā, galvenā nozīme ir uzraudzības līmenī savāktu mikrouzraudzības datu apkopošanai. Tāpēc būs ļoti svarīgi regulāri informēt visus attiecīgos lēmumu pieņēmējus, tostarp — ES līmenī — Finanšu pakalpojumu komiteju (*FSC*) un Ekonomikas un finanšu komitejas Finanšu stabilitātes darba grupu (*EFC–FST*), kam EVTI nosūtīs savus regulāros ziņojumus.

Organizācijas struktūra

Lai EVTI gūtu panākumus savu daudzo uzdevumu izpildē kā standartu noteicēja un uzraudzības iestāde, tai ir jādarbojas lietpratīgi un efektīvi kā ES aģentūrai, jo ir jāievēro visi ES noteikumi un procedūras. EVTI ir apņēmusies būt par pārredzamu un atbildīgu organizāciju, un šis gada ziņojums ir svarīgs instruments, ar kura starpniecību tiek izskaidrots, kādi ir EVTI panākumi tās mērķu sasniegšanā, apliecinot tās atbildību ES iestādēm un sabiedrībai kopumā.

Viens gads EVTI darbībā – temati, uzdevumi un sasniegumi

EVTI darbību pirmajā gadā iezīmēja trīs galvenie faktori – finanšu krīzes turpināšanās, regulējuma izmaiņu programmas turpinājums un KA uzraudzības īstenošana. Grūtos tirgus apstākļos EVTI uzņēmās svarīgu pienākumu koordinēt ES tirgu uzraudzību, kas ietvēra norišu un risku aktīvu uzraudzību un arī valstu kompetento iestāžu darbības koordinēšanu, jo īpaši attiecībā uz īsās pozīcijas pārdošanu, finanšu pārskatu iesniegšanu, tirgus mikrostrukturām un mijieskaitu un norēķiniem.

Drīz vien EVTI uzņēmās jaunu pienākumu un kļuva par ES vērstpapīru tirgu standartu noteicēju dažādiem jauniem vai drīzumā pārskatāmiem tiesību aktiem. Šādi tiesību akti attiecās uz tirgiem (*MiFID*), to infrastruktūru (*EMIR*), pārredzamību (*TD, PD, IFRS*) un pienācīgu darbību (īsās pozīcijas pārdošana, *MAD*), paredzot noteikumus attiecībā uz finanšu tirgus dalībniekiem, piemēram, KA (*CRA II un III*) un ieguldījumu fondiem (*PVKIU, AIFMD*).

EVTI turpināja strādāt, lai veicinātu pieredzes un paraugprakses apmaiņu starp valstu uzraudzības iestādēm, jo īpaši tirgus uzraudzības jomā, kā arī tādās jomās kā prospekti un pārņemšanas piedāvājumi. EVTI izveidoja ciešas un veiksmīgas darba attiecības ar pārējām EUI – gan divpusēji, gan ar Apvienotās komitejas starpniecību – un ar ESRK.

Uzmanības centrā – KA uzraudzība, politika un ieguldītāju aizsardzība

EVTI galvenais reglamentējošais mērķis attīstīt to tirgu dalībnieku stabilu uzraudzību, kuri darbojas visas ES mērogā, tika veiksmīgi virzīts jau agrīnā posmā, 2011. gada jūlijā EVTI kļuva par vienīgo KA uzraudzības iestādi Eiropā. Iestāde kopā ar valstu uzraudzības iestādēm līdz gada beigām reģistrēja kopumā 15 KA, tostarp tādus ievērojamus tirgus dalībniekus kā *DBRS, Fitch, Moody's* un *Standard & Poor's*. Pēc to reģistrācijas 2011. gada beigās EVTI veica pirmās pārbaudes uz vietas, kuru mērķis bija pārlicināties, vai KA ir izpildījušas KA regulā noteiktās prasības.

Liela daļa EVTI līdzekļu tika atvēlēta jaunām politikas norisēm tirdzniecības prasību jomā atbilstoši *MiFID*, EVTI novērtējot, cik atbilstoši ir trīs jauni priekšlikumi par *MiFID* pirmstirdzniecības pārredzamības pienākuma atbrīvojumiem, publicējot galīgo atzinumu par automātiskiem ļoti biežiem tirdzniecības darījumiem (*automated highfrequency-trading HFT*) un turpinot darbu attiecībā uz precēm un visiem notiekošā *MiFID* pārskatīšanas procesa aspektiem. Saistībā ar pēcpārdošanas jautājumiem, ievērojot G20 noteikto regulējuma ceļvedi, EVTI uzņēmās sagatavošanas darbu saistībā ar ierosinātajiem tehniskajiem standartiem regulai par ārpusbiržas atvasinājumiem, centrālajām mijieskaita darījumu starpniekiestādēm (*CCP*) un darījumu reģistriem (Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru – *EMIR*). Fondu pārvaldības jomā EVTI saskaņā ar pamatdirektīvām par

PVKIU un *AIFMD* sagatavoja sīki izstrādātos noteikumus alternatīvu ieguldījumu fondu pārvaldītājiem, izstrādāja praktisko kārtību PVKIU IV direktīvas aizkavētai transponēšanai un sāka pievērsties biržā tirgotu fondu un strukturētu PVKIU analīzei, lai nodrošinātu vienādu aizsardzības līmeni ieguldītājiem un produktu pārredzamību visos fondos.

Vēl viens svarīgs temats EVTI 2011. gada darba kārtībā bija atbilstošā pārredzamības līmeņa nodrošināšana, sniedzot augstas kvalitātes informāciju. Tas ietvēra uzraudzību un iestādes viedokļa par šiem jautājumiem izplatīšanu starptautiskajai finanšu pārskatu sniedzēju kopienai un starptautiskajām standartu noteicējām struktūrām. Veicot šo uzdevumu, EVTI sniedza ieguldījumu starptautisko finanšu pārskatu standartu (*IFRS*) izstrādē un sniedza atzinumus par jautājumiem, kas saistīti ar grāmatvedību, piemēram, par *IFRS* piemērošanu darījumos ar valsts parādu.

Papildus šim svarīgajam politiskajam uzdevumam EVTI turpināja darbu saistībā ar pieredzes apmaiņu un diskusiju veicināšanu starp valstu uzraudzības iestādēm par tirgus uzraudzības jautājumiem un tiem jautājumiem, kas saistīti ar Prospektu direktīvu (*PD*), Pārredzamības direktīvu (*TD*), pārņemšanas piedāvājumiem utt. EVTI arī turpināja sadarbību ar pārējām EUI un ESRK.

Papildus tam, ka EVTI veicināja finanšu patērētāju aizsardzību, nosakot papildu noteikumus un prasības starpniekiem un fondu pārvaldītājiem, tā arī izdeva pirmo Eiropas mēroga brīdinājumu ieguldītājiem par ārvalstu valūtu produktiem. Tā mērķis bija brīdināt ieguldītājus un informēt tos par riska veidiem, ar kuriem šādi produkti var būt saistīti.

EVTI kā ES aģentūra

Papildus tam, ka EVTI koncentrējās uz saviem pienākumiem politikā un uzraudzībā, tā attīstīja savu iekšējo organizāciju. Šādas attīstības ietvaros tika izstrādāti un īstenoti noteikumi un procedūras, lai EVTI vadība varētu darboties pienācīgi un veikt savus uzdevumus, kas noteikti EVTI dibināšanas tiesību aktos. Tika aptvertas tādas jomas kā finanses, cilvēkresursi, informācijas sistēmas (IT) un loģistika.

EVTI gan izstrādāja, gan īstenoja organizācijas noteikumus un procedūras, lai tās pielāgotu ES prasībām, piemēram, noteikumus par iepirkumu, maksājumiem un pieņemšanu darbā. Turpinoties EVTI infrastruktūras pilnveidošanai, minētās procedūras veicināja EVTI izaugsmi, nodarbināto skaitam tajā pieauga no 35 darbiniekiem 2011. gada janvārī līdz 100 darbiniekiem 2012. gada beigās. Jaunā vadītāja un izpilddirektores ierašanās 2011. gada

pavasārī/vasarā veicināja iekšējās organizācijas pārstrukturēšanu, kā rezultātā tika izveidotas vairākas jaunas nodaļas un struktūrvienības, lai veiktu EVTI dažādos juridiskos pienākumus.

EVTI savas darbības pirmajos mēnešos veiksmīgi ieviesa ES grāmatvedības sistēmu (*ABAC*) un izstrādāja vajadzīgās finanšu procedūras, lai varētu ievērot ES noteikumus turpmāku izdevumu un maksājumu jomā. EVTI darbības nodrošināšanai bija nepieciešams arī īstenot iepirkuma procedūras un pakalpojumu sniedzēju atlasē vienmēr ievērot stingrus un pārredzamus procesus.

2011. gada vidū EVTI Parīzē pārcēlās uz jauno mītni, kas atrodas *103 Rue de Grenelle*. Šāda pārcelšanās bija nepieciešama, lai pielāgotos pieaugošajam darbinieku skaitam, kā arī lai palielinātu sanāksmju telpu skaitu, kurās tiek organizētas tikšanās ar valstu kompetento iestāžu pārstāvjiem un ārējām personām, piemēram, atklātas sanāksmes. Pārcelšanās tik jaunai organizācijai kā EVTI bija liels pārbaudījums loģistikas ziņā, tomēr tā tika veikta, neradot pārtraukumus darbībā.

Ikdienas loģistikas problēmas, kas raksturīgas strauji augošai organizācijai, bija ievērojamas, arī IT jomā. Turklāt EVTI turpināja uzturēt ES darījumu pārskatu datubāzi un izstrādāja veiksmīgu IT risinājumu KA vēsturisko reitingu publicēšanai. Vairāki citi IT projekti noritēja lēnāk nekā gaidīts, jo ievērojami aizkavējās likumdošanas procesi, piemēram, ārpusbiržas atvasinājumu jomā.